Från teckenspråk till användbara lösningar

Fem bilder som förklarar vad som behövs – och vad som avgör vem som får bygga

Gunilla Karlsson och Fredrik Forsberg, Lidol AB · Version B · 2026-11-23

Det viktigaste

Vår poäng: När AI för svenskt teckenspråk utvecklas med offentliga medel bör det skapa en gemensam grund som flera självständiga aktörer – företag, myndigheter och organisationer – kan använda och vidareutveckla, även kommersiellt, på öppna, tydliga och likvärdiga villkor. Samtidigt måste rättigheterna till språkmaterialet och dataskyddet hanteras korrekt.

Det gäller också själva AI-modellen. Alla ska kunna få tillgång till modellvikterna och det som behövs för att använda och vidareutveckla modellen självständigt, även kommersiellt.

Inspelningarna behöver inte vara fria. Videoinspelningarna visar personer som går att känna igen. De ursprungliga inspelningarna ska stanna hos en neutral förvaltare och inte lämnas ut som egna kopior. Den som behöver arbeta med dem gör det i en kontrollerad miljö.

En jämförelse. Tänk på en väg som byggs med skattepengar. Alla får köra på den. Om en enda aktör äger vägen och ensam bestämmer villkoren kan den avgöra vem som får köra, vad det kostar och vilka nya trafiklinjer som får starta.

Vad grunden består av. Inspelat teckenspråk med beskrivningar av vad som tecknas, och en AI-modell som har tränats på materialet. Till det kommer gemensamma regler för hur materialet beskrivs, ett testmaterial för att pröva modeller och dokumentation av rättigheter och villkor.

Två sätt att använda grunden:

- Bygga produkter och tjänster på teckenspråk med modellen, genom att köra den själv eller via en tjänst.
- Träna modellen vidare för sina egna ändamål. Den som gör det betalar själv, och för ett företag kan det bli en egen affärsverksamhet.

Varför det brådskar. Mycket av det som avgör hur materialet får användas bestäms när det spelas in: vilken information deltagarna får, vilket rättsligt stöd inspelningen har och vilka villkor som gäller. Blir förutsättningarna för snäva går materialet inte att använda till nya tjänster senare. Därför måste de bestämmas innan inspelningarna börjar.

Om dokumentet. Allt som står i bilderna beskrivs också i texten, så dokumentet går att läsa utan att se bilderna. "Vi föreslår" och "i vårt förslag" betyder Lidols förslag. När vi återger vad andra har sagt anger vi det.

Syfte och bakgrund

Målet är AI-stöd som kan översätta i båda riktningarna – från svenskt teckenspråk till svenska och från svenska till teckenspråk – men den gemensamma grunden ska kunna användas för många slags tillämpningar. AI-stöd på svenskt teckenspråk kräver mer än en fungerande modell. Språkmaterial, rättigheter, utvärdering och långsiktig förvaltning måste hänga ihop. Underlaget riktar sig till dövas organisationer, myndigheter, forskare, medieföretag och produktutvecklare. Man ska inte behöva vara specialist för att följa det.

Bilderna kommer i den här ordningen:

- **Gemensam grund, många lösningar** – vad vi föreslår och varför.

- **Vad som avgör vem som får bygga** – hur villkoren för materialet styr vad som blir möjligt.
- **Vad den gemensamma resursen måste innehålla** – grundens fem delar.
- **Lexikon och korpus** – skillnaden mellan två sorters språkmaterial.
- **Nio led som gör det möjligt** – hela kedjan från språk till användare.

Varje bild förklaras med en kort text och en ordlista.

En tidigare version visades på PTS workshop om AI och svenskt teckenspråk den 2 oktober 2026, av Didier Chabanol från MotionSign, med angivande av att bilderna tagits fram tillsammans med Lidol. Bilderna har därefter bearbetats utifrån workshopen och samtal efteråt. De är ett diskussionsunderlag från oss, inte ett beslutat upplägg från PTS eller någon annan.

Tre saker gäller för alla fem bilderna:

- **Uppgifter, inte personer.** Bilderna visar vilka uppgifter som behöver göras – inte vem som ska göra dem.
- **Fackord förklaras.** Facktermer förklaras på vanlig svenska, så att både specialister och andra läsare kan följa resonemanget.
- **Språkresurs, inte dataset.** Ett dataset ses ofta som något man levererar en gång. En språkresurs kan innehålla flera dataset, annoteringar och annan dokumentation, och den vårdas och byggs vidare på i många år.

Bilderna är ett arbetsmaterial. Om något är fel eller saknas vill vi veta det – då ritar vi om. Hur du kan höra av dig står sist.

Gemensam grund, många lösningar

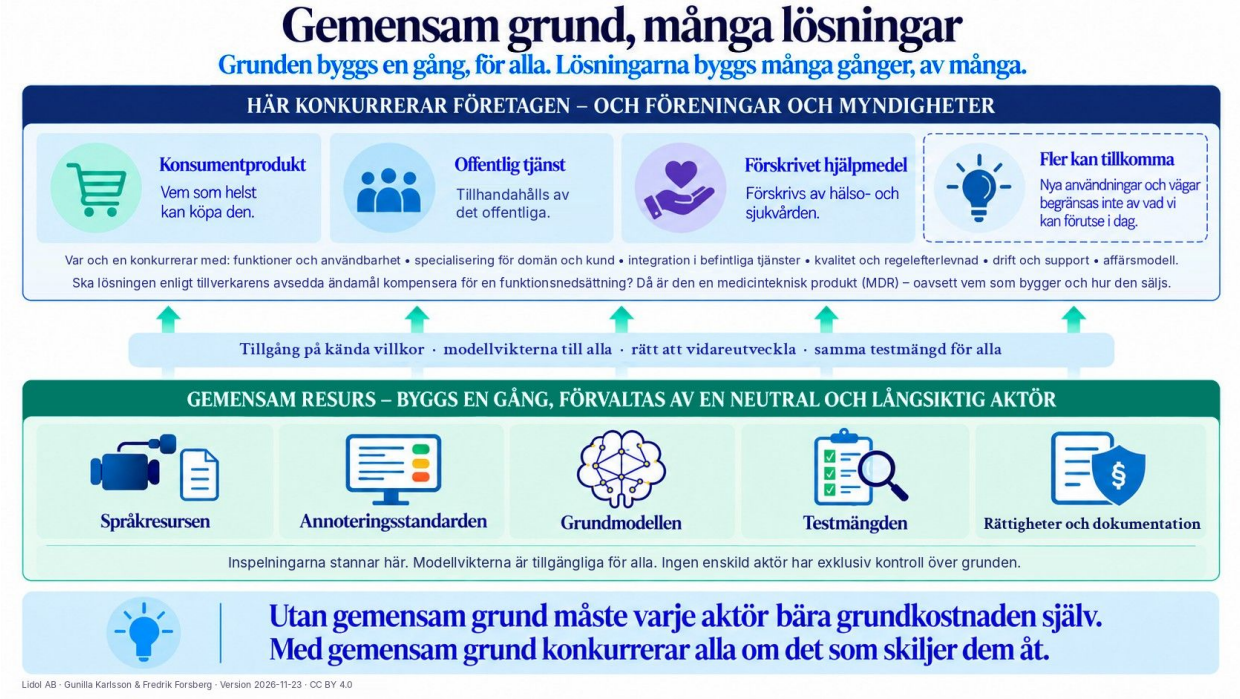

Vad bilden visar

Bilden visar vad vi föreslår och varför. Den har två lager.

Det nedre lagret är grunden. Den har fem delar: språkresursen, annoteringsstandarden, grundmodellen, testmängden samt rättigheter och dokumentation ("pappren"). Grunden byggs en

gång och förvaltas av en neutral och långsiktig aktör. Inspelningarna stannar där, och ingen enskild aktör har exklusiv kontroll över grunden.

Det övre lagret är lösningarna. Här bygger företag, föreningar och myndigheter många olika lösningar. De når användaren som konsumentprodukt, som offentlig tjänst, som förskrivet hjälpmedel – och på vägar ingen tänkt på än.

Mellan lagren finns gemensamma villkor. Alla aktörer får tillgång till grundmodellens vikter på likvärdiga villkor. De får använda, finjustera och vidareutveckla modellen självständigt, även kommersiellt. En gemensam testmängd gör det möjligt att jämföra modeller på lika villkor. Den som inte vill driva modellen själv kan använda den via en tjänst (API) som någon annan erbjuder.

I det övre lagret konkurrerar aktörerna med funktioner, användbarhet, specialisering, integration, produktkvalitet, regelefterlevnad, drift, support och affärsmodeller.

En regel gäller alla som bygger. En lösning som enligt tillverkarens avsedda ändamål ska kompensera för en funktionsnedsättning är en medicinteknisk produkt enligt MDR. Det gäller oavsett vem som bygger den och om den säljs direkt till användaren eller förskrivs som hjälpmedel. Kravet gäller lösningen, inte grunden. Språkresursen och grundmodellen blir inte medicintekniska produkter bara för att de kan användas i sådana lösningar.

Slutsats. Den gemensamma grunden minskar onödig dubblering av grundutveckling. Utan den måste varje aktör bära grundkostnaden själv. Med den konkurrerar alla om det som faktiskt skiljer dem åt.

Ord att känna till

Specialisering. Att anpassa grundmodellen eller lösningen för ett visst område, en viss kundgrupp eller en viss uppgift. Här gör en aktörs egen kompetens skillnad.

Regelefterlevnad. Att lösningen uppfyller de regler som gäller för den: MDR om tillverkarens avsedda ändamål är att kompensera för en funktionsnedsättning, AI-förordningen beroende på användning, och dataskyddet alltid.

Neutral och långsiktig aktör. En förvaltare som inte själv konkurrerar i det övre lagret och som finns kvar när projekten är slut. Vem det bör vara är en öppen fråga.

Vad som avgör vem som får bygga

Vad bilden visar

Samma inspelade material kan leda till helt olika resultat beroende på vilka villkor som gäller. Bilden visar tre möjliga utfall.

- **Så är det i dag.** Material finns, till exempel Stockholms universitets korpus och lexikon. Standardlicensen medger inte kommersiell användning. Forskning och annan icke-kommersiell användning är möjlig enligt licensen, men dataskyddet måste ändå uppfyllas. Vad som är möjligt för kommersiell modellträning måste prövas för varje material.
- **Utfallet att undvika.** Materialet blir fritt tillgängligt, och en aktör tränar en AI-modell på det. Men öppna träningsdata innebär inte automatiskt öppna modellvikter. Om bara en aktör har tillgång till modellen kan den i praktiken styra vem som får använda och vidareutveckla den. Därför behöver rätten att använda och dela modellen säkras redan från början. Det ser ut som en framgång, men en enda aktör kontrollerar den enda modell som fungerar.
- **Det som bör byggas.** Redan innan materialet samlas in bestäms hur det ska kunna användas, även för AI-träning, kommersiell utveckling och vidareutveckling. Deltagarna får tydlig information, och behandlingen av personuppgifter har rättsligt stöd. När samtycke används omfattar det den avsedda behandlingen. Inspelningarna stannar hos förvaltaren. Modellvikterna görs tillgängliga för självständig användning, finjustering och vidareutveckling, även kommersiellt, på villkor som är förenliga med rättigheterna och dataskyddet. Då är alla vägar till användaren öppna.

Sammanfattning: Datan kan vara öppen och modellen ändå stängd. En licens ersätter inte dataskyddskraven.

Därför ska modellvikterna vara tillgängliga för alla. Det starkaste skälet är att alla då själva kan pröva sina idéer. Vilka lösningar som utvecklas avgörs av dem som bygger, och ingen enskild aktör bestämmer det i förväg.

Om FAIR i bilden. Bilden visar hur varje utfall förhåller sig till FAIR-principerna. Det är vår principiella bedömning, inte en formell granskning. I dag går materialet att hitta och nå, men villkoren begränsar möjligheterna att utveckla kommersiella tillämpningar. I utfallet att undvika kan

alla återanvända träningsdata, men bara den som har tränat modellen kan använda den. I det som bör byggas planeras tillgång och återanvändning från början, för både data och modell. FAIR handlar om tillgång och återanvändning, inte om kommersiell användning i sig.

För den som vill veta mer

Vad tillåter materialets villkor?

> Stockholms universitets webbplatser anger standardlicensen CC BY-NC-SA 4.0, som inte medger kommersiell användning, och att tillstånd utöver licensen kan sökas. Fyra saker prövas var för sig: användning enligt licensen, användning efter särskilt tillstånd, upphovsrättens undantag för text- och datautvinning, och dataskyddet. Deltagarnas information och samtycken har inte granskats i det här underlaget. Licensen visar inte vad deltagarna har gått med på.
>
> Samtycke är bara en av flera rättsliga grunder för att behandla personuppgifter. Senare användning avgörs bland annat av ändamålet med insamlingen, informationen till deltagarna och det rättsliga stödet. Ny användning behöver vara förenlig med det ursprungliga ändamålet eller ha eget rättsligt stöd. Bred information eller brett samtycke räcker inte alltid för all framtida användning.
>
> Att det inte är visat att något är förbjudet betyder inte att det är tillåtet. Och att det inte är visat att något är tillåtet betyder inte att det är förbjudet. Rättsläget gäller per oktober 2026; licensvillkor, samtycken och regelverk kan ändras.

Kan modellvikterna innehålla personuppgifter?

> Att inspelningarna stannar hos förvaltaren innebär inte automatiskt att den tränade modellen är anonym. En modell som tränats på personuppgifter kan under vissa förutsättningar göra det möjligt att identifiera personer eller få fram uppgifter om dem.
>
> Enligt Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB) måste det bedömas från fall till fall om en AI-modell kan betraktas som anonym. Om modellen innehåller personuppgifter måste även tillgängliggörandet av modellvikterna uppfylla dataskyddskraven. Det behöver beaktas redan när språkresursen och grundmodellen utvecklas, så att modellen kan göras tillgänglig på de villkor vi föreslår.

Varför det är bråttom

På workshopen berättade KTH att SVT överväger en licens för sitt kommande teckenspråksmaterial som utesluter kommersiell användning, efter brittisk förebild. Uppgiften återges från workshopen. Vi har inte sett något beslut eller underlag från SVT, och enligt uppgift var beslutet inte fattat. Fattas det hamnar även det materialet i läget Så är det i dag. Centrala rättsliga förutsättningar bestäms när materialet samlas in. Därför behöver frågan ställas nu.

Ord att känna till

Samtycke. Det en person som spelas in går med på. Samtycke är en av flera rättsliga grunder i GDPR – universitet använder ofta allmänt intresse i stället. Oavsett rättslig grund avgör ändamålet och informationen till deltagarna vilken senare användning som är förenlig med den ursprungliga.

Licens. Villkoren för hur andra får använda något. CC BY-NC-SA är en vanlig licens som inte medger kommersiell användning. Den gäller inte där lagen redan tillåter en användning, till exempel text- och datautvinning, och den säger inget om dataskyddet.

Modellvikter. De tal som en AI-modell har lärt sig under träningen och som avgör vad den svarar. Tillsammans med uppgifter om modellens uppbyggnad (arkitektur) och programvara för att köra den gör vikterna det möjligt att använda och vidareutveckla modellen självständigt, inom licensvillkoren. Om bara en aktör har vikterna kan den i praktiken ensam bestämma över modellen. Vilka rättigheter som finns till modellvikter är rättsligt inte avgjort.

Text- och datautvinning. Att med automatiserad teknik analysera stora mängder material, till exempel för att träna en modell. Upphovsrättslagen tillåter det för den som har lovlig tillgång, om rättighetshavaren inte gjort förbehåll. Rör bara upphovsrätten, inte dataskyddet.

FAIR. Fyra principer för digitala resurser: möjliga att hitta, komma åt, kombinera med annat och återanvända. FAIR kräver inte att alla data är fritt nedladdningsbara – tillgången kan ske på angivna villkor.

Vad den gemensamma resursen måste innehålla

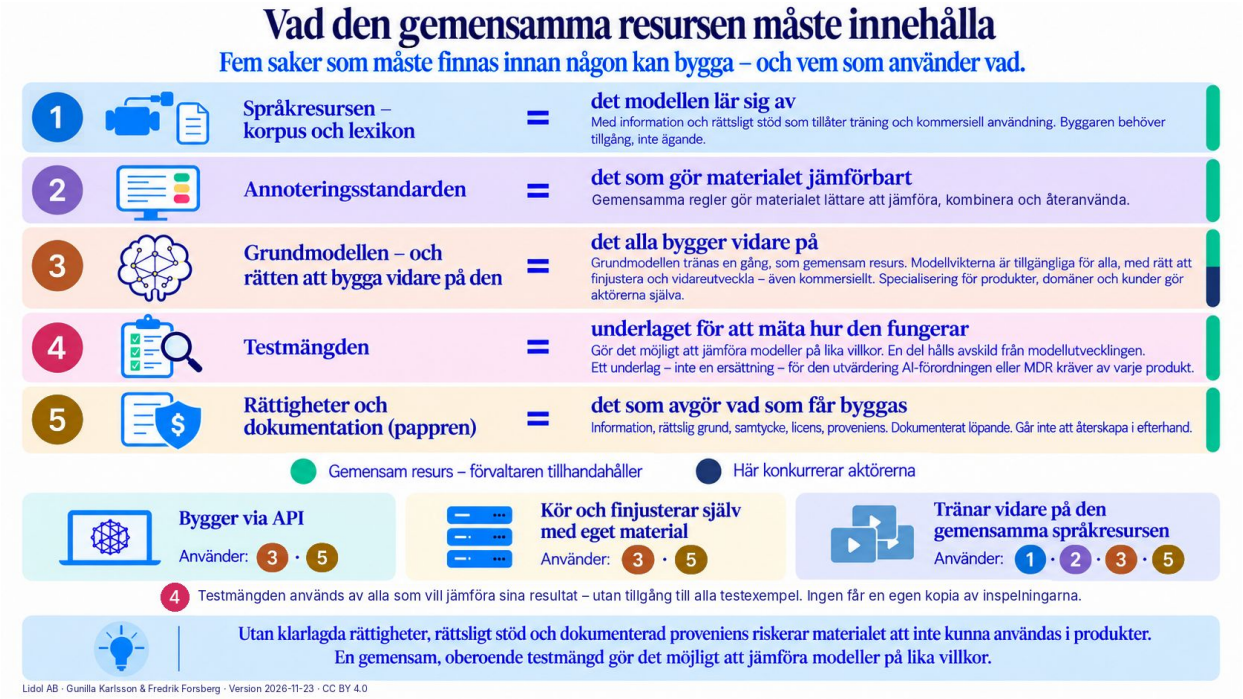

Vad bilden visar

Vad måste den gemensamma resursen innehålla för att ett företag, en förening eller en myndighet ska kunna bygga något på den? Fem saker:

- **1 Språkresursen.** Det modellen lär sig av: korpus och lexikon. Insamlat med information och rättsligt stöd som tillåter träning och kommersiell användning. Den som bygger behöver tillgång, inte äganderätt.

- **2 Annoteringsstandarden.** Det som gör materialet jämförbart. Gemensamma regler för annotering gör materialet lättare att jämföra, kombinera och återanvända. Forskning visar att AI-modeller kan tränas för att översätta teckenspråksvideo till text utan att varje enskilt tecken annoteras. Då används video med tillhörande text som träningsmaterial (se till exempel Zhang, Tanzer och Firat: Scaling Sign Language Translation, Google DeepMind, NeurIPS 2024). Detaljerad annotering är fortfarande värdefull för forskning, språklig analys och utvärdering.
- **3 Grundmodellen – med modellvikterna.** Det alla bygger vidare på. Att träna en grundmodell för svenskt teckenspråk kan kräva så stora resurser att det blir svårt för enskilda mindre aktörer att finansiera – det var ett av budskapen på workshopen. I vårt förslag tränas den därför gemensamt. Alla ska kunna få modellvikterna och använda, finjustera och vidareutveckla modellen självständigt, även kommersiellt.
- **4 Testmängden.** Den används för att mäta hur modellen fungerar på material som inte har använts vid träningen. Med en gemensam testmängd kan olika modeller jämföras på lika villkor. Testresultaten kan användas som underlag för utvärdering enligt AI-förordningen och MDR. För medicintekniska produkter ersätter de inte tillverkarens egen verifiering, validering och kliniska utvärdering. För en medicinteknisk produkt gäller MDR:s krav redan under utvecklingen.
- **5 Rättigheter och dokumentation ("pappren").** Det som avgör vad som får byggas: information till deltagarna, rättslig grund, samtycken där de används, licenser och dokumentation av var materialet kommer ifrån. Måste föras löpande – det går inte att återskapa i efterhand.

I vårt förslag är de fem delarna gemensamma resurser. Aktörerna konkurrerar i stället om hur grundmodellen används och anpassas, och om de produkter och tjänster som de utvecklar.

Vad olika utvecklare använder

Det resursen innehåller är inte detsamma som det varje utvecklare behöver:

- Den som bygger via en tjänst (API) använder grundmodellen genom tjänsten och pappren.
- Den som kör och finjusterar modellen själv, med eget material, använder modellvikterna och pappren. Det kräver inte tillgång till språkresursen.
- Den som vill träna vidare på den gemensamma språkresursen använder också språkresursen och annoteringsstandarden.

Testmängden är inte ett tekniskt krav för att köra eller finjustera en modell. Den är till för den som vill jämföra sina resultat med andras. I vårt förslag hålls en del av testmaterialet avskild från modellutvecklingen, så att modellerna inte anpassas till just de exemplen. Det kan till exempel ske genom en gemensam utvärderingstjänst: utvecklare lämnar in sina modeller eller resultat och får tillbaka mätresultat.

Inspelningarna stannar hos förvaltaren. Utvecklare som behöver bearbeta dem får tillgång i en kontrollerad miljö, utan egna kopior. Bearbetad och annoterad träningsdata kan tillhandahållas på villkor. Det är en styrningsmodell vi föreslår, inte den enda lagliga vägen. Tillgång till modellvikterna innebär alltså inte obegränsad tillgång till inspelningarna.

Bilden avslutas med två slutsatser. Utan klarlagda rättigheter, rättsligt stöd och dokumenterad proveniens riskerar materialet att inte kunna användas i produkter. Och en gemensam, oberoende testmängd gör det möjligt att jämföra modeller på lika villkor.

Ord att känna till

Språkresurs. En samlad och förvaltad resurs för ett språk. Kan innehålla flera dataset, till exempel korpus och lexikon, annoteringar och annan språklig dokumentation, och behöver underhållas över tid.

Grundmodell. En AI-modell som tränats på ett brett material och sedan kan anpassas till mer specifika uppgifter. På engelska används ofta foundation model om stora sådana modeller. Här menar vi den gemensamma modellen för svenskt teckenspråk.

Finjustera. Att fortsätta träna en redan tränad modell för en viss uppgift eller ett visst område. Är ofta mycket billigare än att träna en modell från grunden.

API. Ett gränssnitt som låter en produkt använda en modell som ligger någon annanstans, utan att få modellen själv.

Testmängd. Material som hålls åtskilt från träning och utveckling av modellen och används för att mäta hur den fungerar på exempel den inte har sett.

Proveniens. Dokumentation av materialets ursprung: var och när det spelades in, hur det har bearbetats, vilka rättigheter som gäller och vilken information eller vilket samtycke det bygger på.

Förvaltare. Den organisation som håller i språkresursen, ger tillgång på kända villkor och ser till att den underhålls. Behöver vara neutral och långsiktig.

Råmaterial. Själva inspelningarna. Skiljs från bearbetad och annoterad träningsdata, som är det utvecklare oftast behöver.

Lexikon och korpus

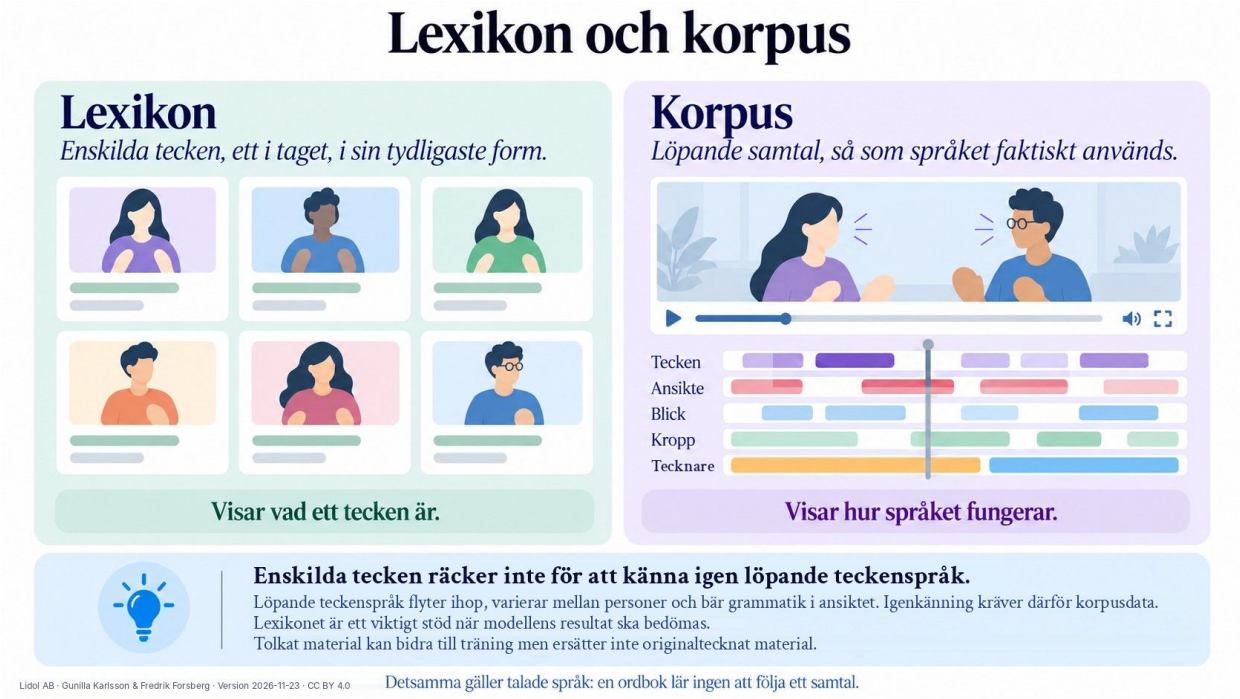

Vad bilden visar

Två sorters material som båda behövs men gör olika saker.

Ett **lexikon** beskriver enskilda tecken – deras betydelser, användning och varianter – ett i taget och så tydligt som möjligt. Det säger vad ett tecken är.

En **korpus** är inspelat språk i användning, till exempel samtal. Materialet är ofta annoterat i flera lager: tecken, ansikte, blick, kropp och vem som tecknar. Korpusen visar hur språket fungerar.

Teckenspråk uttrycks med händerna, men också med ansikte, blick, huvud och kropp. Detta kallas manuella och icke-manuella språkliga drag. Båda används för att uttrycka betydelse och grammatik.

En modell som tränas enbart på isolerade tecken får inte automatiskt den erfarenhet av variation och sammanhang som behövs för att känna igen löpande teckenspråk. I löpande teckenspråk påverkar tecknen varandra, och språket varierar mellan personer och situationer. För att känna igen det behövs korpus. Det är som med talade språk: en ordbok räcker inte för att förstå ett samtal.

Lexikonet är ett viktigt stöd när man bedömer om en modell tolkar tecken rätt. Men det är inte ensamt en norm för vad som är språkligt korrekt. Bedömningen behöver också bygga på språkvetenskaplig kunskap om grammatik och användning.

Den sista raden i bilden lades till efter workshopen. Tolkat material, där en tolk tecknar det som sägs, kan användas för att träna modeller. Men det kan inte ensamt ersätta originaltecknat material, där personer tecknar direkt på sitt eget språk utan att tolka från tal.

Ord att känna till

Lexikon. Ordbok. För teckenspråk: en samling filmade enskilda tecken med betydelse, användning och varianter.

Korpus. En stor samling inspelat språk i användning. Är ofta annoterad, vilket gör den sökbar och användbar för forskning och modellträning.

Manuella och icke-manuella drag. Manuella drag görs med händerna. Icke-manuella drag uttrycks med ansikte, blick, huvud och kropp. Båda bär betydelse och grammatik.

Originaltecknat. Teckenspråk som produceras direkt på teckenspråk, till exempel i samtal eller berättelser, och inte som en tolkning av ett talat original.

Förträning. Ett första träningssteg där modellen lär sig allmänna mönster från stora mängder material innan den tränas på det som är viktigt.

Nio led som gör det möjligt

Vad bilden visar

Vägen från ett språk till något en människa kan använda går i nio led:

1. Språklig grund – beskriv språkets grammatik, variation och användning.
2. Materialet – rekrytera deltagare, informera dem, spela in material och säkra rättsligt stöd för behandlingen.
3. Annotering – beskriv materialet.
4. Styrning och ägande – förvalta resursen: tillgång, villkor och underhåll.
5. AI-modellen – träna och bygg modellen.
6. Oberoende utvärdering – bedöm om resultaten håller.
7. Produkten – bygg det användaren faktiskt använder.
8. Affärsmodell och försäljning – paketera, lokalisera, prissätt och sälj det som byggts.
9. Tillhandahållande och användning – nå användaren genom olika vägar.

Flera led pågår parallellt och ser olika ut beroende på vilken väg lösningen tar. Regelverk påverkar varje led: dataskydd, AI-regler, upphovsrätt, MDR, klinisk utvärdering och kvalitetsledning, bland annat.

Tre saker i bilden är viktigare än de ser ut:

- **Återkoppling.** Resultaten visar när mer material, ny annotering eller ytterligare träning behövs. Arbetet upprepas och förbättras över tid.
- **Rättigheter och dataskydd följer materialet genom hela kedjan.** Informationen till deltagarna, den rättsliga grunden, samtycken där de används och andra rättigheter avgör vad materialet får användas till senare.
- **Styrning och ägande påverkar hela kedjan.** Rättslig grund och information till deltagarna ska vara klara innan insamlingen börjar. Samtidigt planeras vem som ska förvalta resursen, på vilka villkor och för vilken vidareanvändning, inklusive hur modellvikterna ska göras

tillgängliga. Senare ändringar kan kräva en ny rättslig bedömning och ibland ny information eller nytt samtycke.

Längst ned i bilden: samma språkresurs kan nå människor som en vara i butik, som en tjänst från det offentliga, som ett förskrivet hjälpmedel och på sätt vi ännu inte kan förutse.

Ord att känna till

Språklig grund. Språkvetenskaplig beskrivning av svenskt teckenspråk: grammatik, variation och användning. Svenskt teckenspråk är ett naturligt språk som varierar mellan personer och sammanhang. Den språkliga grunden behövs för att bedöma vad en modell gör rätt och fel i sin uppgift.

Annotering. Att beskriva inspelat material: vilka tecken som görs, när och med vilket ansiktsuttryck. Annoteringen gör det möjligt att träna, jämföra och utvärdera modeller. Modeller för att översätta teckenspråksvideo till text kan tränas utan att varje enskilt tecken annoteras, men detaljerad annotering är fortfarande värdefull för forskning, språklig analys och utvärdering.

Oberoende utvärdering. Att någon annan än den som byggt modellen prövar om den fungerar.

Förskrivet hjälpmedel. En produkt som regionen ger till en person efter behovsbedömning, som en hörapparat eller en bildtelefon.

Om Lidol och vårt intresse

Lidol AB är distributör av hjälpmedel för inkluderande kommunikation – bildtelefoni, texttelefoni och tillgängliggjorda vanliga telefonsamtal – till Sveriges regioner. Vi ger också rådgivning om tillgänglighet till myndigheter och arbetsgivare, och vi hjälper företag med MDR och andra regulatoriska frågor. Vi har arbetat med inkluderande kommunikation för döva, dövblinda och hörselskadade i mer än tjugo år. Vi har döva i familjen, döva kollegor i företaget och döva företagspartner.

Vi har åtta års erfarenhet av hur AI för språk används i praktiken – som hörstöd (tal till text) och talstöd (text till tal) – och av vad som krävs för att användbara lösningar ska nå ut till användarna.

Gunilla Karlsson är civilingenjör och expert inom tillgänglighet, användbarhet samt test och utvärdering. Hon är en teckenspråkig Coda, det vill säga hörande barn till döva föräldrar, och har varit ordförande i CODA International.

Fredrik Forsberg är vd med bakgrund inom tolktjänst, telekom och innovationsprojekt. Han har många års erfarenhet av att driva företag och av affärsmodellering.

Vi tar också fram underlag som gör tekniska och rättsliga frågor lättare att förstå och diskutera. Det här dokumentet är ett sådant underlag.

Det finns redan språkresurser för svenskt teckenspråk, till exempel Stockholms universitets korpus och lexikon, och en etablerad kommunikationsinfrastruktur. Flera företag levererar produkter för alternativ telefoni, och i Sverige finns förmedlingstjänster för bild- och texttelefoni. Det finns etablerade standarder för totalkonversation, där video, text och ljud kan användas i samma samtal. Det finns också AI-lösningar som gör att vanlig telefoni kan användas, till exempel T-Meetings TERA, som vi levererar. Teckenspråksstödet behöver alltså inte börja med att telefonin byggs från grunden.

Det som enligt vårt förslag saknas är en gemensam, långsiktigt förvaltad grund för svenskt teckenspråk som flera aktörer kan bygga vidare på under kända villkor.

Vårt intresse är att frågan löses så snabbt som möjligt. Vi medverkar gärna i internationellt samarbete. Lidol har medverkat i ansökningsarbete för EU-projekt, och Gunilla Karlsson har deltagit i EU-projekt.

Vårt intresse är också öppet: om det en dag finns en svensk språkresurs och en grundmodell för teckenspråk vill vi kunna bygga på den, precis som alla andra. Lidol har alltså ett kommersiellt intresse av att grunden blir tillgänglig för flera aktörer, inklusive Lidol, på kända och likvärdiga villkor. Vi föreslår inte oss själva som förvaltare, och vi tänker inte själva samla in material eller träna grundmodeller. Det bör göras av någon som är neutral och långsiktig. Men det som byggs måste gå att använda, av alla, för att det ska bli något.

Använd bilderna och bidra

Vi vill att bilderna används i möten, ansökningar och beslutsdiskussioner och blir bättre genom återkoppling. Säg gärna till om något är fel, otydligt eller saknas.

Bilderna och texten är licensierade under Creative Commons Erkännande 4.0 (CC BY 4.0). De får spridas, användas och bearbetas fritt, även kommersiellt, med angivande av att de kommer från Gunilla Karlsson och Fredrik Forsberg, Lidol AB. Bilderna tas fram på svenska och engelska.

Texten har vi bearbetat med AI-verktygen Claude (Anthropic) och ChatGPT (OpenAI) som bollplank och granskare. Bilderna är ritade med samma verktyg efter våra beskrivningar och kontrollerade ord för ord. Ansvaret för innehållet är vårt.

Kontakt: gunilla.karlsson@lidol.se · fredrik.forsberg@lidol.se